

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПРАКТИКА З ГЕНДЕРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма Гендерні студії
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2020/2021
Семестр 4
Кількість кредитів ECTS 6
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю диференційований залік

Викладачка: доц. Малес Л.В.

Пролонговано: на 2021/2020 н.р. _____ «__» __ 2021 р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

06 20

Зробниця: Малес Людмила Володимирівна д.соц.н., доцентка, професорка кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.о.зав. кафедри теорії та історії соціології

Малес Л.В.

Протокол № 25 від «28» серпня 2020р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року №1

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г.

1. Мета практики – ознайомити студентство із видами, завданнями, методами та досвідом гендерної експертизи, сформувати у них навички проведення гендерної експертизи та аудиту в різних сферах суспільного життя.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* теоретичні основи гендерної теорії та гендерних досліджень, гендерної експертизи, оцінювання соціальних проєктів та ініціатив, документів і даних.

2. *вміти* читати документи, працювати з демографічними, соціологічними даними, оцінювати соціальні та гендерні наслідки, формулювати аргументовані судження та пропозиції за результатами гендерної експертизи.

3. *мати навички* пошуку та вибору відповідної інформації, використання методологій та концептуальних засад гендерного аналізу; дискутувати, представити і обговорювати власну позицію обраної актуальної проблеми

В ході практики з гендерної експертизи поглиблюються знання та закріплюються навички з таких дисциплін:

- Загальної спрямованості: Професійна та корпоративна етика; Academic writing
- Науково-теоретичної спрямованості: Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності; Sociology of Gender (Соціологія гендеру); Гендер, вік, клас, нація: кроссекційний аналіз; Критична феміністична перспектива в сучасній соціології; Феміністична критика класичної соціальної теорії; Гендерна соціолінгвістика; Гендер, тілесність та сексуальність.
- Дослідницько-прикладної спрямованості: Новітні методи аналізу даних в соціології; Методи аналізу нечислових даних в соціології; Оціночні дослідження в соціології.

3. Анотація:

Виробнича практика з гендерної експертизи є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістр з соціології за освітньою програмою «Гендерні студії». Практика має на меті підвищення наукового рівня, вміння проведення самостійної наукової-дослідної роботи та є однією з основних форм зв'язку університету з організаціями, дослідницькими центрами та компаніями, які потенційно в подальшому виступають роботодавцями випускників факультету.

Програма практики – основний навчально-методичний документ для студентства та керівників практики факультету соціології. Програма розроблена відповідно до «Положення про проведення практики студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка», затвердженого розпорядженням ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка № 16 від «23» березня 2007 р. та Положення про практику факультету соціології. Тривалість і термін проведення практики визначаються навчальним планом підготовки магістрів спеціальності «соціологія».

4. Завдання: перенесення студентством набутих теоретичних знань в площину практичної роботи; розвиток професійних та особистісних якостей, які необхідні для виконання прикладних дослідницьких завдань; набуття навичок безпосередньої співпраці із замовником дослідження; формування у студентів творчого та дослідницького підходів у професійній діяльності; опанування методів дослідження та аналітики у визначені терміни; розвиток навичок професійної соціологічної рефлексії.

Магістерська практика з гендерної експертизи організовується та проводиться за такими принципами:

- змістовий взаємозв'язок між попередніми видами практик;
- одночасне виконання під час практики різноманітних професійних функцій;
- співробітництво студентства та керівників в процесі практики.

Практика спрямована на формування компетентностей:

фк12. Здатність самостійно формулювати мету, ставити конкретні задачі наукових досліджень в фундаментальних та прикладних сферах соціології

фк15. Здатність застосування соціологічного підходу до аналізу гендерної проблематики

фк18. Здатність проведення гендерної експертизи документів

фк20. Навички розробки рекомендацій для різних суб'єктів (органи влади, НДО, масмедіа тощо), спрямованих на подолання гендерної нерівності

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
	Результат навчання				
1	Знати основні підходи та методи гендерної експертизи та аудиту		консультування	Спостереження, звітний контроль	35
2	Вміти працювати з документами, даними соціальною інформацією, даними соціологічних досліджень для здійснення гендерної експертизи та аудиту		Консультування, кураторство	Спостереження, контроль	35
3	Організація і презентація дослідницької роботи з проведення гендерної експертизи та аудиту		Самостійна робота, Консультування	Презентація результатів проходження асистентської практики	15
4	Здійснювати самостійно гендерну експертизу та аудит в різних сферах суспільного життя		Консультування, кураторство	звіт проходження практики	15

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)			
	1	2	3	4
прн11. Використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології при професійному спілкуванні; обміні інформацією; зборі, аналізі, обробці та інтерпретації даних із візуальному представленні результатів наукової діяльності.		+	+	
прн19. Вміти визначити гендерно обумовлені проблеми в різних сферах суспільного життя	+			+
прн20. Демонструвати вміння здійснювати соціологічний критичний аналіз та гендерну експертизу	+			+
Прн26. вміння працювати у команді над спільним проєктним завданням			+	+

База практики. Практику з гендерної експертизи студентство II року магістратури проходять у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка на факультеті соціології; ГІОЦ «Крона», Департаменті сімейної, гендерної політики Мінсоцполітики України, ГО «Центр дослідження суспільства» (CEDOS).

Для забезпечення практики студентство закріплюється за базами практики відповідно до договорів про співпрацю із призначенням їм наукових керівників відповідно до наказу «Про проходження Практики з гендерної експертизи студентами освітнього рівня «магістр» факультету соціології».

Термін і форма проведення. У відповідності з навчальним планом факультету соціології проходження студентами Практики з гендерної експертизи передбачено протягом 6 тижнів 4-го семестру з відривом від навчання.

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми та організація оцінювання студентів

Оцінка роботи практиканта на Практиці з гендерної експертизи включає бали за такі види робіт:

п/п	Види робіт	Кількість балів	Хто оцінює
-----	------------	-----------------	------------

I	- відвідування запланованих зустрічей з керівником та Замовником; - якість процесу роботи ¹ під час етапів практики ² РНЗ	Мінімум – 30 балів Максимум – 50 балів	Керівник від кафедри, Замовник
II	- результативність дослідження; успішність виконання Технічного завдання ³ РН1, РН2, РН4	Мінімум – 18 балів Максимум – 30 балів	Керівник від кафедри, Замовник
III	- поточне звітування про роботу; - письмовий звіт про проходження практики РН2, РН4	Мінімум – 6 балів Максимум – 10 балів	Керівник від кафедри
IV	- звіт на кафедрі та оцінювання підсумків РНЗ	Мінімум – 6 балів Максимум – 10 балів	Викладачі кафедри

7.3 Шкала відповідності оцінок

ECTS оцінки в Лундському університеті	100-бальна шкала оцінки в КНУ	КНУ
A	90 -100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75 – 84	
D	65-74	Задовільно
E	60-64	
F	1-59	

8. Структура практики. Загальний обсяг – 180 год.

Завдання практики з гендерної експертизи.

Особи, що проходять практику, мають:

- самостійно організувати процес проведення гендерної експертизи або її окремого етапу;
- закріпити вміння з написання аналітичних звітів за результатами проведеної експертизи, а також формулювання висновків і практичних рекомендацій;
- набути навички організації роботи та безпосередньої праці в дослідницькому колективі під час організації та проведення гендерної експертизи.

Під час проходження практики мають:

- ознайомитися з Технічним завданням від Замовника гендерної експертизи;
- визначити необхідні ресурси для виконання замовлення;
- організувати дослідницький колектив з числа студентів, які проходять практику, розподілити між собою виконавські ролі, визначити обов'язки виконавців, форми контролю та оцінки роботи;
- скласти стратегічний та робочий плани робіт;
- провести гендерну експертизу, скласти аналітичний звіт та розробити практичні рекомендації щодо вирішення проблемної ситуації.

Перелік документів, які готуються в процесі проведення практики керівниками та студентами.

¹ Вчасність, відповідальність – у виконанні; корисність, виконання роботи у відповідності до поставлених задач, повнота, правильність, індивідуальний внесок (ідей, дій) – в безпосередній роботі над дослідницьким проектом.

² Детально етапи визначаються Керівником практики від кафедри згідно Технічного завдання та Робочого плану.

³ Звітна інформація, що викладена в аналітичній записці та звітних документах проведеного дослідження, презентація Звітних матеріалів Замовнику. Зокрема, задоволеність Замовника представленими результатами проведеної роботи від Виконавця (групи студентів-практикантів).

Головні документи практики з гендерної експертизи визначають зміст навчального процесу на різних етапах проходження практики, основні вимоги та містять форми контролю за їх виконанням.

До документів практики належать:

- наказ про практику з гендерної експертизи;
- положення та методичні рекомендації проведення практики з гендерної експертизи;
- робоча програма практики з гендерної експертизи;
- індивідуальні звіти та груповий звіт студентів про проходження практики;
- звіти керуючих практикою від баз практики;
- звіт керуючих практикою від факультету.

Наказ про практику (Додаток 7) є основним документом, що визначає терміни та порядок проходження практики, бази, керівників практики, місце проходження практики, розподіл студентів-практикантів між базами практики, форми відповідного контролю і звіту. Проект наказу надається факультетським керівником деканові факультету. Наказ про практику складається факультетським керівником після подання кафедрами витягів з протоколів, де вказані прізвища керівників практики та закріплених за ними студентів-практикантів.

Індивідуальні звіти студентів-практикантів є основним звітним документом студентів-практикантів. На основі усного звіту та письмового індивідуального звіту затверджується загальна оцінка за практику. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності студентів про проходження практики – письмовий звіт. Письмовий звіт разом з іншими документами подається на рецензування науковому керівникові практики. У звіті мають бути відомості про виконання студентами усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки та пропозиції.

Індивідуальний звіт містить (Додаток 1):

- * щоденник, що фіксує всі форми роботи під час практики (Додаток 4);
- * індивідуальний звіт з описом процесу проходження практики, з зазначенням особисто здобутих навичок та вмінь (Додаток 3);
- * рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення практики (Додаток 3);
- * відгук керівника практики.

Індивідуальні звіти студентів додаються до групового звіту.

Груповий звіт з практики з гендерної експертизи містить (Додаток 5):

- * інформацію про склад робочої групи та розподіл виконавських ролей;
- * технічне завдання проведення гендерної експертизи;
- * стратегічний та робочий плани проведення гендерної експертизи;
- * звіт про проведення гендерної експертизи (в т.ч. аналітичну записку та практичні рекомендації).

Загальний звіт про проходження практики з гендерної експертизи (Додаток 6) готується факультетським керівником після отримання та затвердження результатів оцінки практик.

9. Рекомендовані джерела:

Базова:

1. Hoard, S. Gender Expertise in Public Policy. Towards a Theory of Policy Success Palgrave Macmillan UK 2015
2. Thompson, H. and E. Prügl. 2015. Gender Experts and Gender Expertise: Results of a Survey. Working Paper 8/2015. Geneva: Programme on Gender and Global Change, The Graduate Institute of International and Development Studies. http://graduateinstitute.ch/files/live/sites/iheid/files/sites/genre/shared/Genre_docs/2342_TRavaux_EtRecherches/WP_8_2015_Thompson_Pruegl.pdf
3. Власенко Н.С., Виноградова Л.Д., Калачова І.В. Гендерна статистика для моніторингу досягнення рівності жінок і чоловіків. К.: Інститут держави і права ім.В.М.Корецького НАН України, 2000. – 56 с.
4. Левченко К. Б. Методологічні підходи щодо здійснення гендерно-правової експертизи національного законодавства України / К. Б. Левченко. – К.: Телесик, 2008. – 88 с.

5. Малес Л. Основи гендерного аналізу в дисциплінах соціогуманітарного циклу. Методичні рекомендації з грифом МОН. - К.: ПРООН, 2004. – 39 с.
6. Болотіна Н.Б. Соціальне законодавство України. Гендерна експертиза- К.: Логос, 2001. – 82с.
7. Гендерні стандарти сучасної освіти: збірка рекомендацій. Частина 1. / ред. рада Кікінежди О. М., Власов В. С., Магдок Л. Б., Ладиченко Т. В. – К.: Програма розвитку ООН в Україні, 2010. – 328 с.
8. Гендерний аналіз офіційної допомоги для розвитку в Україні. Базове дослідження. – К., 2013-2013. – С. 40
9. Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація: посібник для експертів і експертів аналітичних центрів. – К., 2014. – 65 с
10. Оцінювання гендерного впливу. Технічний посібник з урахування гендерної проблематики. Європейський інститут із гендерної рівності

Додаткова: визначається відповідно до проблематики теми дослідження щодо питання вирішуваної проблеми.